

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHĽAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VIII./2018
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 125/2018
populárny názov	premlčacia doba
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	20.06.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov
analytická právna veta	Ak predmetom príkazu je právne zastupovanie strany v súdnom konaní do právoplatného skončenia veci, čiže nejde o vykonanie konkrétnych úkonov právnej služby ani o postupné plnenie príkazu, ale záväzok poskytovať právnu pomoc v súdnom konaní do jeho právoplatného skončenia, začiatok premlčacej doby možno viazať na okamih splnenia alebo vykonania príkazu, resp. zániku príkaznej zmluvy aplikujúc primerane ustanovenia o zániku plnomocenstva podľa 731 Občianskeho zákonníka alebo odvolaním príkazu podľa § 732 Občianskeho zákonníka.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní vedenom okresným súdom o zaplatenie sumy príslušenstvom z titulu nároku na odmenu za poskytnuté právne služby, ktoré žalovanému poskytol jej právny predchodca ako advokát. Okresný súd v uvedenej veci rozsudkom návrh sťažovateľky zamietol z dôvodu premlčania nároku. Sťažovateľka podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Sťažovateľka v sťažnosti namietala, že došlo k porušeniu jej označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, pričom argumentovala tým, že tento nárok nebol premlčaný tak, ako ho posúdil súd prvej inštancie, pretože odmena sa stala splatnou až smrťou advokáta ako poskytovateľa právnej pomoci, teda zánikom právneho vzťahu. Podľa názoru sťažovateľky „súd rozhodol v rozpore s doterajšou ustálenou judikatúrou a nesprávnym ustálením a výkladom začiatku behu premlčacích lehôt podľa § 100 a § 101 obč. zákonníka, pričom dospel k nesprávnemu právnemu záveru, a tým k nezákonnému priam protiústavnému rozhodnutiu“.
z odôvodnenia	Zo sťažnosti a zo spisu krajského súdu ústavný súd zistil, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol. V odôvodnení svojho napadnutého rozsudku sa krajský súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý nárok sťažovateľky považoval za premlčaný. Sťažovateľka žalobou uplatnila nárok na odmenu za poskytovanie právnych služieb. Vo veci konajúce súdy dospeli k záveru, že nárok sa vo vzťahu ku

každému jednotlivému úkonu právnej služby začal premlčovať deň po vykonaní úkonu právnej pomoci, pretože splatnosť odmeny nastala nasledujúci deň po vykonaní každého úkonu. Zároveň okresný súd konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že v konaní nebola preukázaná existencia špeciálnej dohody, na základe ktorej odmena za poskytovanie právnej pomoci mala byť uhradená až po skončení zastupovania žalovaného. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval rovnaký záver.

Práve tento záver krajského súdu sťažovateľka považovala v okolnostiach prípadu za arbitrárny, porušujúci jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Počas celého konania totiž tvrdila a poukazovala na obsah príkaznej zmluvy, resp. plnej moci, kde predmetom príkazu bolo zastupovanie žalovaného v konaní až do právoplatného ukončenia veci, a nie vykonanie jednotlivých úkonov právnej služby.

Podľa názoru ústavného súdu právny záver okresného súdu, ako aj krajského súdu, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, možno považovať za arbitrárny v rozpore s rozhodnými skutočnosťami, ktoré v priebehu konania vyšli najavo.

Z obsahu napadnutého rozsudku totiž možno identifikovať rozhodné skutočnosti pre posúdenie začiatku premlčacej doby. Právo, čo sa týka základu, sporné nebolo, príkazná zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú, predmetom príkazu bolo poskytovanie právnych služieb do právoplatného ukončenia veci a dohoda o splatnosti odmeny v konaní nebola preukázaná.

Za daných okolností ústavný súd konštatuje, že v danom prípade bolo potrebné identifikovať a aplikovať právne predpisy, ktoré sa na vec vzťahujú. Vo veci konajúce súdy zhodne konštatovali, že bolo potrebné pre určenie splatnosti pohľadávky – odmeny za poskytnutie právnych služieb okrem iného aplikovať všeobecný predpis, ktorým v okolnostiach prípadu je zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), konkrétne ustanovenia o príkaznej zmluve a ustanovenia o premlčaní.

Pri posudzovaní uplatneného nároku vo veci konajúce súdy bez ďalšieho zjednodušene dospeli k záveru, keďže nebola preukázaná dohoda o splatnosti odmeny za poskytovanie právnych služieb tak, ako to tvrdila sťažovateľka, splatnosť odmeny nastala po vykonaní každého jednotlivého úkonu právnej služby samostatne bezprostredne po jeho vykonaní. S takýmto právnym názorom sa ústavný súd v okolnostiach posudzovaného prípadu nevie stotožniť a považuje ho za arbitrárny výklad v rozpore s relevantnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Totíž, ak neexistuje dohoda o splatnosti pohľadávky, je potrebné konštatovať, že právo sa premlčí po uplynutí premlčacej doby, ktorá je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pokiaľ v konkrétnych prípadoch nie je stanovené inak (pozri § 101 Občianskeho zákonníka). Keďže zmluvný záväzok poskytovať právne služby možno považovať za základ záväzkovo právneho vzťahu, na ktorý dopadajú ustanovenia Občianskeho zákonníka o príkaznej zmluve, je v prvom rade potrebné ustáliť, čo je predmetom príkazu, pre určenie splatnosti odmeny za poskytovanie právnych služieb. Ak predmetom príkazu je právne zastupovanie strany v súdnom konaní do právoplatného skončenia veci, čiže nejde o vykonanie konkrétnych úkonov právnej služby ani o postupné plnenie príkazu, ale záväzok poskytovať právnu pomoc v súdnom konaní do jeho právoplatného skončenia, potom právny záver vo veci konajúceho súdu, že za danej situácie každý jednotlivý úkon právnej služby sa premlčuje samostatne, možno považovať za arbitrárny v rozpore s rozhodnými skutočnosťami pre právne posúdenie veci a tiež s § 101 Občianskeho zákonníka, pretože začiatok premlčacej doby vychádzajúc z predmetu príkazu možno viazať na okamih splnenia alebo vykonania príkazu, resp. zániku príkaznej zmluvy aplikujúc primerane ustanovenia o zániku plnomocenstva podľa 731 Občianskeho

zákonníka alebo odvolaním príkazu podľa § 732 Občianskeho zákonníka. Keďže v okolnostiach posudzovanej veci došlo k zániku príkaznej zmluvy smrťou príkazníka (advokáta) ešte pred právoplatným skončením súdneho konania, začiatok plynutia premlčacej doby nebol krajským súdom určený správne, pretože odmena sa stala v dôsledku absencie inej dohody splatnou až po zániku príkaznej zmluvy.

Aj v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu, v rámci ktorej uprednostní ten výklad právnej normy, ako aj súvisiacich právnych noriem, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, respektíve plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv (IV. ÚS 96/06, II. ÚS 148/06).

Všeobecný súd poskytujúci ochranu strane konania je povinný poskytnúť jej ju v požadovanej kvalite, ktorej zodpovedá odôvodnenie rozhodnutia reflektujúce na všetky zásadné otázky. Ide pritom o tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. rozhodnutia ESLP vo veci Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997 a vo veci Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Výrok súdu je koncentrovaným vyjadrením jeho záverov vykonaných v priebehu celého konania. Takýto postup vyplýva z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou každého justičného aktu (III. ÚS 311/07). Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostatočne nerefletoval na zásadné a podstatné argumenty sťažovateľky ohľadom predmetu príkazu, ako aj na aplikovateľnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá vzhľadom na absenciu podstatných rozdielov v právnej úprave je aplikovateľná aj vo veci sťažovateľky, a v neposlednom rade nerefletoval ani na rozhodnutie ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 339/2010 z 18. januára 2011, na ktoré sťažovateľka v konaní poukazovala, a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľka domáhala spravodlivosti, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany, a čo teda malo za následok porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu.

V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd rozhodol:

	<p>Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 74/2016 z 23. novembra 2016 porušené boli.</p> <p>Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 74/2016 z 23. novembra 2016 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.</p> <p>Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania v sume 374,81 € na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>IV. ÚS 96/06, II. ÚS 148/06 EŠLP vo veci Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997 a vo veci Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998</p> <p>III. ÚS 339/2010</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
klúčové slová	<p>arbitrážnosť</p> <p>zmluva-príkazná zmluva</p> <p>aplikácia právnych noriem-ústavne nesúladná</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu</p> <p>advokát, advokácia-odmena advokáta</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p>

spisová značka	III. ÚS 132/2018
populárny názov	návratové konanie
sudca spravodajca	Ivetta Macejková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 8 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 19 ods. 2</p>
analytická právna veta	<p>Výnimky v zmysle čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru treba vykladať reštriktívne, stále berúc zreteľ na najlepší záujem dieťaťa (už len z toho dôvodu, že vo svojej podstate idú proti hlavným cieľom Haagskeho dohovoru). Mali by sa preto využívať len v skutočne odôvodnených prípadoch. Ujma, ktorá je relevantná ako dôvod na nenariadenie navrátenia dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu, nemôže byť len bežná (teda taká, ku ktorej spravidla dochádza, keď dieťa nútené mení miesto svojho pobytu a prostredie, s ktorým sa už zžilo a cíti sa v ňom dobre), ale musí byť vážna a týkať sa podstatných okolností života dieťaťa. Podstatnou ujmom nie sú ale napríklad samotné negatívne dopady rodičovských nezhôd na dieťa. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie návratu dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu treba zistené skutočnosti posudzovať vo vzťahu k dieťaťu a jeho záujmom, lebo ono je subjektom, na ktorý má byť v konaní kladený najväčší dôraz. Výnimka, ktorá spočíva v hrozbe vážnej ujmy v zmysle uvedeného článku Haagskeho dohovoru, neposkytuje súdu štátu, do ktorého bolo dieťa unesené, možnosť zvažovať, kde bude dieťa spokojnejšie alebo šťastnejšie.</p> <p>Pokiaľ ide o výklad pojmu „vážne nebezpečenstvo“ vystavenia duševnej či</p>

	<p>fyzickej ujme, musí ísť o reálne hroziace, a teda nie všeobecné či potenciálne nebezpečenstvo. Nezniesiteľnou situáciou v zmysle tohto ustanovenia je situácia, ktorá má reálny potenciál ohroziť mravný vývoj dieťaťa alebo ktorá vystavuje dieťa reálnemu a závažnému (neúnosnému) strádaniu po stránke nedostatku pre život nevyhnutných základných predpokladov – strava, ošatenie, bývanie a pod.</p> <p>Ak výsledkom konania pred všeobecným súdom je, že najlepším záujmom dieťaťa je zostať na Slovensku v starostlivosti inej osoby ako rodiča, a teda dôjde k úplnému popretiu rodičovského opatrovnickeho práva vychovávať svoje dieťa, no aj právo samotného dieťaťa vyrastať v osobnej starostlivosti svojich rodičov za prítomnosti svojho súrodenca, musí byť takáto argumentácia všeobecného súdu náležite odôvodnená a súd v nej musí reagovať na podstatné argumenty sťažovateľa.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ, otec maloletého dieťaťa podal návrh na návrat maloletého syna do krajiny obvyklého pobytu, ktorým má byť Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska. V konaní bol maloletý zastúpený kolíznym opatrovníkom – Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice. Okresný súd uznesením návrh sťažovateľa zamietol a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.</p> <p>Konanie bolo pôvodne vedené aj proti matke maloletého syna a vzťahovalo sa aj na maloletú dcéru. V časti konania proti matke maloletých detí a maloletej dcére však bolo konanie na základe späťvzatia časti návrhu zastavené, keďže matka maloletých detí sa s dcérou vrátila do Veľkej Británie. Konanie vo vzťahu k maloletému synovi proti odporkyni, ktorá je tetou matky, pokračovalo, keďže odporkyňa odmietla maloletého vydať jeho otcovi.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti namieťa, že skutkové a právne závery, na základe ktorých všeobecné súdy zamietli jeho návrh na vrátenie maloletého syna do krajiny pobytu, sú zjavne arbitrárne, nezohľadňujú konkrétne okolnosti daného prípadu, prístup k výkladu jednotlivých použitých ustanovení zákona a dohovorov bol príliš formálny a mal za následok porušenie sťažovateľových práv.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podstata sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na ochranu pred nezasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 7 CoP 161/2017 z 30. augusta 2017 bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí návratu maloletého syna sťažovateľa do krajiny jeho obvyklého pobytu, ktorým je Veľká Británia. Podľa sťažovateľa súdy nesprávne a príliš formálne a arbitrárne aplikovali ustanovenia Haagskeho dohovoru a nariadenia Brusel II, nevzali pritom do úvahy skutočnosť, že maloletý je zadržívaný tetou matky a vyrastá bez svojho otca a súrodenca, a teda nesprávne posúdili najlepší záujem maloletého.</p> <p>Arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.</p> <p>V okolnostiach danej veci nebolo sporným, že manželia a rodičia maloletých detí vykonávali opatrovnicke právo vo vzťahu k deťom bezprostredne pred ich</p>

premiestnením, toto opatrovnícke právo im vyplývalo ako rodičom zo zákona a ich premiestnenie na územie Slovenskej republiky bolo neoprávnené, bez súhlasu otca. Aj keď vyjadrenia okresného súdu o skutočnosti, kde mali deti obvyklý pobyt pred neoprávneným premiestnením, boli rozporuplné, tieto nepresnosti odvolací súd odstránil vo svojom odôvodnení, keď konštatoval, že išlo o neoprávnené premiestnenie, a navyše táto skutočnosť ani nebola medzi stranami sporná. Je zrejmé, že sťažovateľ podal návrh na nariadenie návratu maloletých detí 2. mája 2016, teda viac ako 12 mesiacov po tom, ako bol na Slovensko 12. februára 2015 neoprávnené premiestnený maloletý, pričom túto lehotu prekročil o 2,5 mesiaca. Zároveň je nesporným fakt, že počas konania sa matka maloletých detí na jeseň 2016 s maloletou dcérou dobrovoľne vrátila do Veľkej Británie. Z obsahu spisu ústavný súd tiež zistil, že maloletá dcéra je toho času v osobnej starostlivosti sťažovateľa, ktorý aktívne spolupracuje so sociálnymi orgánmi vo Veľkej Británii a jeho schopnosť vytvoriť priaznivé životné podmienky a náležitú starostlivosť o maloletú dcéru preukazoval v konaní správou sociálneho úradu Veľkej Británie zo 4. apríla 2017, ktorú sťažovateľ predložil krajskému súdu. Miesto pobytu a mieru starostlivosti zo strany matky maloletých detí nie je možné zo spisu určiť, no z vyjadrenia, odporkyne, sa dá vyvodiť, že sa nenachádza na území Slovenska, teda sa na starostlivosti o maloletého nepodieľa.

Ústavný súd v úvode konštatuje, že všeobecné súdy, rovnako aj ústavný súd, sú v tomto prípade viazané Haagskym dohovorom, ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pri výklade príslušných ustanovení uvedených medzinárodných zmlúv musia postupovať tak, aby sa nedostali do vzájomnej kolízie.

Najlepší záujem dieťaťa v návratovom konaní podľa Haagskeho dohovoru je vždy prvoradý. K naplneniu tohto účelu Haagsky dohovor vychádza z vyvrátenej domnienky, že návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu je pri neoprávnenom premiestnení dieťaťa alebo jeho neoprávnenom zadržaní v krajine únosu (alebo tretej krajine) v najlepšom záujme dieťaťa (keďže miestom obvyklého pobytu dieťaťa je miesto, kde má dieťa rodinné, sociálne, osobnostné a kultúrne zázemie a väzby), s výnimkou tých prípadov, na ktoré pamätajú čl. 12, čl. 13 a čl. 20 Haagskeho dohovoru.

Pri aplikácii relevantných ustanovení Haagskeho dohovoru nesmú všeobecné súdy ignorovať ani záväzky vyplývajúce z dohovoru, predovšetkým z jeho čl. 8. Ustanovenie čl. 8 dohovoru (ktorý v tomto smere poskytuje obdobné garancie ako čl. 19 ods. 2 ústavy) prikazuje štátnym orgánom zdržať sa zásahov do práva na súkromný a rodinný život, ale tiež zakladá aj pozitívny záväzok štátu zabezpečiť účinný rešpekt k nim (porovnaj napr. II. ÚS 8/96, II. ÚS 47/97, I. ÚS 4/02).

Vzájomným vzťahom Haagskeho dohovoru a dohovoru sa explicitne zaoberal Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Veľkej komory vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku č. 41615/07 zo 6. júla 2010. V tomto rozhodnutí vyslovil požiadavku adresovanú vnútroštátnym súdom rozhodujúcim v návratovom konaní, aby výnimku zakotvenú v čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru vykladali v rámci čl. 8 dohovoru a pre tento účel „detailne preskúmali celú rodinnú situáciu“ a uistili sa, že návratom dieťaťa nedôjde k jeho vystaveniu fyzickej alebo duševnej ujme alebo k tomu, že ho návrat inak privedie do neznesiteľnej situácie. Nariadenie návratu dieťaťa nemôže byť podľa Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) automatické, resp. mechanické. Podľa ESLP „najlepší záujem dieťaťa z hľadiska jeho osobného rozvoja závisí od množstva okolností, ako sú jeho vek, vyspelosť, prítomnosť či absencia jeho rodičov, okolité prostredie či skúsenosti“, ktoré musia byť zohľadnené (pozri prípad Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku č. 41615/07 zo 6. 7. 2010, body 36 a 37).

Vzhľadom na to, že uvedená požiadavka na detailný prieskum celej rodinnej

situácie sa javila ako v rozpore s reštriktívnym charakterom čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru (a účelom Haagskeho dohovoru, ktorým je urýchlenný návrat dieťaťa), predmetný názor bol zmiernený v rozsudku Veľkej komory vo veci X proti Lotyšsku č. 27853/09 z 26. novembra 2013. V uvedenom rozhodnutí ESLP spresnil, že rozsah skúmania najlepšieho záujmu dieťaťa v konaní o návrate nemá byť totožný (s použitím rovnakých kritérií) s rozsahom skúmania v prípade konania o starostlivosť o dieťa. Európsky súd pre ľudské práva teda upustil od skôr vyslovenej požiadavky detailného prieskumu celej rodinnej situácie v rámci konania o návrate dieťaťa. Konštatoval, že pojem najlepší záujem dieťaťa musí byť pre účely návratového konania interpretovaný v rámci výnimiek obsiahnutých v čl. 12, 13 a 20 Haagskeho dohovoru (bod 101), ktoré musia byť vykladané reštriktívne (bod 107). Súdny sú však povinné reálne a explicitne zaoberať sa skutočnosťami svedčiacimi o potrebe aplikovať výnimku z nariadenia návratu a tieto skutočnosti musia byť hodnotené v rámci čl. 8 dohovoru (body 100 – 101 a 104 – 106) a rozhodnutia súdov musia byť riadne odôvodnené.

Z uvedeného vyplýva, že výklad výnimiek upravených v čl. 12 a čl. 13 Haagskeho dohovoru je nutné realizovať s ohľadom na čl. 8 dohovoru, ktorý zabezpečuje právo na ochranu súkromného a rodinného života, ktorému zodpovedá základné právo na súkromný a rodinný život garantované čl. 19 ods. 2 ústavy. No tieto výnimky je nutné vykladať reštriktívne, stále berúc zreteľ na najlepší záujem dieťaťa.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v danej veci vykonal obširne dokazovanie, vypočul rodičov maloletého, teda aj sťažovateľa, zisťoval pomery sťažovateľa vo Veľkej Británii vo vzťahu k jeho schopnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletého syna, preskúmal jeho príjmy, bytové pomery, opakovane sa zaoberal podmienkami, v ktorých maloletý vyrastá u tety matky na Slovensku, prostredníctvom zisťovania kolízneho opatrovníka, vyžiadal si správu od sociálnych úradov vo Veľkej Británii. Vzhľadom na obširnosť dokazovania trvalo konanie, ktoré v zmysle citovaných ustanovení Haagskeho dohovoru má byť čo najrýchlejšie, rok a 4 mesiace. Napriek obširnému dokazovaniu však ani okresný súd a následne ani krajský súd nezareagovali na zmenu faktických pomerov, keď sa matka počas samotného konania na jeseň v roku 2016 vrátila s maloletou dcérou spolu s manželom a otcom maloletých detí naspäť do Veľkej Británie, v dôsledku čoho bolo konanie vo vzťahu k nim v októbri 2016 zastavené. Maloletý vo vzťahu, ku ktorému konanie pokračovalo, pretože bol stále zadržovaný tetou matky, ostal na Slovensku v starostlivosti príbuznej, ktorá nemá vo vzťahu k tomuto maloletému žiadne opatrovnícke právo, bez prítomnosti matky. Okresný súd v uznesení, ktorým návrh na nariadenie návratu zamietol, reagoval na túto situáciu len strohým vyjadrením toho, že stabilné, spokojné a podnecujúce prostredie, ktoré maloletému dokáže zabezpečiť odporkyňa, má prednosť pred posudzovaním ďalších kritérií záujmu maloletého dieťaťa. Krajský súd sa vo vzťahu k tejto námietke sťažovateľa, ktorú vo svojom odvolaní zreteľne uviedol, nevyjadril vôbec. Krajský súd sa rovnako ako okresný súd odvolali na správu sociálneho úradu v Anglicku, ktorá neodporúčala opätovné premiestnenie maloletého do Veľkej Británie, ktorá však bola vypracovaná bez vedomia sociálneho úradu o tom, že matka sa s maloletou dcérou vrátila do Veľkej Británie. Krajský súd sa tiež nezaoberal posudkom sociálneho úradu z Veľkej Británie zo 4. apríla 2017, ktorý sťažovateľ následne predložil a z ktorej vyplýva, že sa sťažovateľ riadne a osobne stará o svoju maloletú dcéru so stručným odkazom, že táto správa sa týka vzťahu otca s dcérou, a nie s maloletým.

Faktickým dôsledkom tohto konania je, že maloletý vyrastá v starostlivosti príbuznej matky, ktorá nemá k tomuto dieťaťu žiadne opatrovnícke práva, bez prítomnosti matky, pričom opatrovnícke právo otca, t. j. sťažovateľa, bolo v tomto konaní úplne popreté. Ako z dokazovania všeobecných súdov vyplynulo, matka sa lieči z rôznych psychických problémov, bola opakovane hospitalizovaná, svoj názor na pobyt maloletého na Slovensku alebo vo Veľkej Británii neustále mení, jej súčasný pobyt alebo účasť na starostlivosti o

maloletého nie sú ústavnému súdu známe, aj keď z vyjadrenia vyplýva, že sa u nej nezdržiava. Ústavný súd má na zreteli aj plynutie času v tomto prípade a skutočnosť, že maloletý je v starostlivosti svojej príbuznej už od februára 2015, avšak v špecifických okolnostiach tohto prípadu je nutné položiť si otázku, či je tento stav a vyrastanie maloletého bez prítomnosti čo i len jedného z rodičov a bez prítomnosti súrodenca v jeho najlepšom záujme.

Aj ESLEP uviedol, že najlepší záujem dieťaťa sa skladá z dvoch zložiek. Na jednej strane je to povinnosť zachovávať väzby dieťaťa s jeho rodinou, okrem prípadov, keď sa preukáže, že rodina je obzvlášť nevhodná. Z toho vyplýva, že rodinné väzby možno prerušiť len vo veľmi výnimočných okolnostiach a je nutné vykonať všetko na zachovanie osobných vzťahov, a ak je to možné a vhodné, rodinu obnoviť. Na druhej strane je zreteľne v najlepšom záujme dieťaťa zabezpečiť jeho vývoj v zdravom prostredí a ani rodič nemá právo podľa čl. 8 dohovoru prijať také opatrenia, ktoré by ublížili zdraviu alebo ďalšiemu vývoju dieťaťa (Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 41615/07 zo 6. 7. 2010, bod 136 a citácie tam uvedené).

Z rodičovstva vyplývajú nielen práva, ale aj povinnosti. Rodič, ktorý neoprávnene premiestni dieťa z miesta jeho obvyklého pobytu, zasiahne nielen do práv druhého rodiča (najmä jeho práva na starostlivosť o dieťa a jeho výchovu), ale aj do práv samotného dieťaťa, najmä práva byť vychovávané obidvomi rodičmi (čl. 7 a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa), práva na to, aby nebolo nezákonne premiestnené do zahraničia a nevrátené späť (čl. 11 Dohovoru o právach dieťaťa), práva na nezasahovanie do jeho súkromného života, rodiny a domova (čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa), ako aj práva nebyť dočasne alebo trvalo zbavené svojho rodinného prostredia (čl. 20 Dohovoru o právach dieťaťa).

Ako z citovanej judikatúry ESLEP vyplýva, ustanovenia Haagskeho dohovoru upravujúce výnimky z povinnosti návratu dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu je nutné vykladať jednak v súlade s právami zúčastnených osôb podľa čl. 8 dohovoru, ale hlavne v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. Skutočnosť, že sťažovateľ podal návrh na nariadenie návratu dva a pol mesiaca po uplynutí lehoty 1 roka, nemá podľa ústavného súdu v okolnostiach danej veci až taký závažný dopad vo vzťahu k plynutiu času a možnosti zžitia sa maloletého so svojím prostredím. Dieťa vo veku maloletého je schopné si na prostredie, v ktorom sa mu venuje náležitá starostlivosť a pozornosť, rýchlo zvyknúť a citovo sa naviazať na osobu, ktorá sa o neho stará, a to, či by sťažovateľ návrh podal deň pred uplynutím lehoty jedného roka alebo dva a pol mesiaca po nej, už nie je spôsobilé túto väzbu závažne zvrátiť. Nemožno zabudnúť ani na skutočnosť, že k plynutiu času a upevňovaniu väzby maloletého na príbuznú jeho matky prispeli dĺžkou konania a realizáciou rozsiahleho dokazovania aj samotné súdy. V tejto súvislosti možno poukázať aj na ustanovenia čl. 18 Haagskeho dohovoru, ktorý upravuje, že ustanovenia III kapitoly Haagskeho dohovoru – Návrat detí neobmedzujú právomoc justičného – alebo správneho orgánu nariadiť návrat dieťaťa kedykoľvek.

Za rozporuplnú považuje ústavný súd časť odôvodnenia krajského súdu, v ktorej krajský súd tvrdí, že dokazovanie okolností vylučujúcich návrat dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu vyplývajúce z čl. 13, prípadne čl. 20 dohovoru, pripadá do úvahy len v prípade, ak v deň začatia konania o návrat maloletého dieťaťa od jeho neoprávneného premiestnenia alebo zadržania neuplynula lehota jedného roka alebo síce táto lehota uplynula a zároveň nebolo preukázané, že dieťa sa s novým prostredím zžilo. Toto tvrdenie krajského súdu je v rozpore s postupom okresného súdu, ktorý v konaní vykonal množstvo dôkazov vo vzťahu k možnosti nenariadiť návrat dieťaťa aj podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru, teda z dôvodu, že dieťa by bolo návratom vystavené fyzickej a duševnej ujme a bolo by privedené do neznesiteľnej situácie a oba tieto súdy naplnenie tejto výnimky skúmali a hodnotili. Navyše, tento výklad predmetného ustanovenia je podľa ústavného súdu príliš zjednodušený, keďže konanie o

nariadení návratu dieťaťa má byť vždy ovládané záujmom dieťaťa ako základným princípom celého konania, ktorý je vyjadrený aj v ustanovení čl. 1 písm. a) Haagskeho dohovoru.

Krajský súd v napadnutom uznesení nedal odpoveď na námietku sťažovateľa, že výsledkom tohto konania je úplné popretie jeho rodičovského opatrovnickeho práva, ktoré dosiaľ nebolo obmedzené žiadnym rozhodnutím v prospech príbuznej matky, ktorá, naopak, žiadne opatrovnicke právo voči maloletému nemá. Bolo úplné popretie jeho právo rodiča vychovávať svoje dieťa, no aj právo samotného dieťaťa vyrastať v osobnej starostlivosti svojich rodičov za prítomnosti svojho súrodenca. V podobných okolnostiach aj ESLP uviedol, že situácia, keď je dieťa, ktoré strávilo prvých šesť rokov svojho života na Ukrajine so svojou matkou, zadržované v Gruzínsku bez prítomnosti ktoréhokoľvek z rodičov sama osebe vzbudzuje – otázku, či je v súlade s princípom najlepšieho záujmu dieťaťa. Predsa vzájomné prežívanie obojstrannej prítomnosti medzi rodičom a dieťaťom je základným prvkom rodinného života a je chránené čl. 8 dohovoru (pozri Monory proti Rumunsku a Maďarsku, č. 71099/01, § 70, 5. 4. 2005; Iosub Caras proti Rumunsku, č. 7198/04, § 28 – § 29, 27. 7. 2006). Aj keď táto skutočnosť nie je priamo rozhodujúca v návratovom konaní, ako argumentovala vláda, tento aspekt nemal byť jednoducho ignorovaný zo strany vnútroštátnych súdov, ktoré konali zdanlivo v najlepšom záujme dieťaťa (G. S. proti Gruzínsku, č. 2361/13, 21. 7. 2015, § 61).

Vo vzťahu k skúmaniu výnimky podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru krajský súd konštatoval, že maloletému by hrozil návrat do neznesiteľnej situácie, pretože otec nie je schopný pre svoje pracovné zaneprázdnenie zabezpečiť mu celodennú starostlivosť, matka má psychické problémy a v konaní nevedela preukázať, že by starostlivosť o maloletého zabezpečiť vedela. Pritom sa však krajský súd odmietol zaoberať správou sociálneho úradu z Veľkej Británie zo 4. apríla 2017, ktorú sťažovateľ predložil a z ktorej vyplýva, že sťažovateľ sa riadne stará o maloletú dcéru, ktorá bola po neoprávnenom premiestnení do Veľkej Británie vrátená samotnou matkou.

Výnimky v zmysle čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru treba vykladať reštriktívne (už len z toho dôvodu, že vo svojej podstate idú proti hlavným cieľom Haagskeho dohovoru). Mali by sa preto využívať len v skutočne odôvodnených prípadoch. Ujma, ktorá je relevantná ako dôvod na nenariadenie navrátenia dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu, nemôže byť len bežná (teda taká, ku ktorej spravidla dochádza, keď dieťa nútené mení miesto svojho pobytu a prostredie, s ktorým sa už zžilo a cíti sa v ňom dobre), ale musí byť vážna a týkať sa podstatných okolností života dieťaťa. Podstatnou ujmom nie sú ale napríklad samotné negatívne dopady rodičovských nezhôd na dieťa. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie návratu dieťaťa do miesta jeho obvyklého pobytu treba zistené skutočnosti posudzovať vo vzťahu k dieťaťu a jeho záujmom, lebo ono je subjektom, na ktorý má byť v konaní kladený najväčší dôraz. Výnimka, ktorá spočíva v hrozbe vážnej ujmy v zmysle uvedeného článku Haagskeho dohovoru, neposkytuje súdu štátu, do ktorého bolo dieťa unesené, možnosť zvažovať, kde bude dieťa spokojnejšie alebo šťastnejšie.“ (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 176/2015 z 27. 4. 2015) (III. ÚS 93/2018).

Pokiaľ ide o výklad pojmu „vážne nebezpečenstvo“ vystavenia duševnej či fyzickej ujme, ústavný súd už v uznesení sp. zn. II. ÚS 282/2017 z 26. apríla 2017 uviedol, že musí ísť o reálne hroziace, a teda nie všeobecné či potenciálne nebezpečenstvo. Neznesiteľnou situáciou v zmysle tohto ustanovenia je situácia, ktorá má reálny potenciál ohroziť mravný vývoj dieťaťa alebo ktorá vystavuje dieťa reálnemu a závažnému (neúnosnému) strádaniu po stránke nedostatku pre život nevyhnutných základných predpokladov – strava, ošatenie, bývanie a pod. Ústavný súd dodáva, že aj „fyzická či psychická ujma“ v zmysle tohto ustanovenia musí mať intenzitu „neznesiteľnej situácie“ (uvedené vyplýva zo

zvolenej formulácie „alebo ho inak priviedol do neznesiteľnej situácie“).

Všeobecné sudy pri rozhodovaní v konaní o návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu stoja pred neľahkou úlohou vyvažovania práv zúčastnených osôb v spojení s najlepším záujmom dieťaťa, kde vo výsledku je rozhodnutím súdu stále dotknuté postavenie jedného z rodičov, v neprospech ktorého sa rozhodne. V okolnostiach tohto prípadu však nastala situácia, keď súd rozhodol, že najlepším záujmom dieťaťa je zostať na Slovensku v starostlivosti príbuznej matky, pričom došlo k popretiu práv v podstate oboch rodičov, no aj k popretiu práv samotného maloletého vyrastať so svojimi rodičmi a súrodencom. Sťažovateľ pritom na tento dôsledok rozhodnutia okresného súdu vo svojom odvolaní poukazoval, no z napadnutého uznesenia krajského súdu nevyplýva, ako sa touto argumentáciou krajský súd vysporiadal, pretože ju krajský súd ponechal bez akejkoľvek reakcie. Krajský súd sa zároveň nevysporiadal so správou sociálneho úradu Veľkej Británie zo 4. apríla 2017, ktorou sťažovateľ preukazoval svoju schopnosť zabezpečiť náležitú osobnú starostlivosť o dieťa, a vyvrátiť tak tvrdenia okresného súdu o tom, že v prípade návratu jeho maloletého syna do Veľkej Británie by bol vystavený riziku psychickej či fyzickej ujmy a že nie je schopný sa celodenne o svojho maloletého syna postarať. Strohé konštatovanie krajského súdu, že správa sa týka maloletej dcéry, a nie syna, nepovažuje ústavný súd za dostatočné.

Sťažovateľ tiež tvrdil, že krajský súd svoje rozhodnutia založil aj na zistení, že vzhľadom na uplynutie doby jedného roka v zmysle čl. 10 písm. b) nariadenia Brusel II už došlo k prenosu právomoci vo veci úpravy práva a povinností rodičov zo súdov krajiny obvyklého pobytu na príslušné slovenské sudy. Takýto výklad predmetného ustanovenia však nepovažoval za správny. Ústavný súd tu konštatuje, že uvedený článok nariadenia Brusel II upravuje len prenos právomoci vo veciach úpravy rodičovských práv a povinností, tento však nie je rozhodujúcou skutočnosťou v konaní o navrátení dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu. Vyplýva to hneď z nasledujúceho čl. 11 nariadenia Brusel II, ktorý konanie o navrátení dieťaťa do krajiny pôvodu upravuje a ktorý neobsahuje žiadne ustanovenia o tom, že by prenos právomoci znamenal aj prekážku pre navrátenie maloletého do krajiny obvyklého pobytu. Dôvody rozhodnutia o nenavrátaní dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu sú potom upravené v príslušných ustanoveniach Haagskeho dohovoru, pričom je z neho zrejmé, že za určitých okolností môže súd rozhodnúť o navrátení dieťaťa aj za situácie, že návrh na začatie konania je podaný až po uplynutí jedného roka od neoprávneného premiestnenia. Tu len pripomíname, že vedúcim princípom konania podľa Haagskeho dohovoru je vždy najlepší záujem dieťaťa. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že svoje rozhodnutie do istej miery založil aj na skutočnosti, že v zmysle nariadenia Brusel II došlo k prenosu právomoci na slovenské sudy. Túto skutočnosť totiž použil ako podporný argument, že je v najlepšom záujme dieťaťa, aby nebolo vrátené do krajiny obvyklého pobytu. Z takto vyjadreného názoru však nevyplýva, že prenesenie právomoci je prekážkou návratu maloletého a rozhodnutie krajského súdu tak nebolo založené na výklade, že prenesenie právomoci bráni navráteniu maloletého. V tomto ohľade tak sťažovateľove tvrdenia neboli opodstatnené.

Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že napadnuté uznesenie krajského súdu nespĺňa ústavné atribúty náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom má súd reagovať na podstatné argumenty sťažovateľa. Uznesenie nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto ústavný súd konštatuje, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže sťažovateľ nedostal v napadnutom uznesení krajského súdu relevantné odpovede na podstatné argumenty, ktorými namietal porušenie svojich práv na ochranu rodinného a súkromného života, došlo aj k porušeniu základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

	<p>Ústavný súd nie je súdom skutkovým a vzhľadom na okolnosti prípadu sťažovateľa, ale hlavne s ohľadom na skutočnosť, že maloletý sa na území Slovenska nachádza už viac ako tri roky, nechce v tejto veci prejudikovať rozhodnutie krajského súdu. Krajský súd, ktorému vracia vec na ďalšie konanie, sa však bude musieť vo svojom rozhodnutí vysporiadať s odôvodnenou námietkou sťažovateľa, že na základe napadnutého rozhodnutia maloletý zostáva v starostlivosti príbuznej z matkinej strany, ktorá nemá na rozdiel od rodičov maloletého k dieťaťu žiadne opatrovnícke práva, a teda či je jeho ponechanie na Slovensku bez prítomnosti ktoréhokoľvek z rodičov a súrodencov v jeho najlepšom záujme. Zároveň sa má krajský súd vysporiadať s predloženou správou sociálneho úradu vo Veľkej Británii zo 4. apríla 2017, a to najmä vo vzťahu k tvrdenej neschopnosti otca, t. j. sťažovateľa, poskytnúť svojmu synovi vo Veľkej Británii náležitú starostlivosť a aplikácii výnimky podľa čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru. Pri posudzovaní týchto okolností pritom musí v zmysle judikatúry ESĽP citovanej aj v tomto náleze ústavného súdu prihliadať na najlepší záujem dieťaťa a interpretovať jednotlivé ustanovenia Haagskeho dohovoru nielen prísne gramaticky, ale najmä v zhode s dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Základné právo sťažovateľa na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7 CoP 161/2017 z 30. augusta 2017 porušené bolo.</p> <p>Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7 CoP 161/2017 z 30. augusta 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 475,05 Eur, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 8/96, II. ÚS 47/97, I. ÚS 4/02 ESĽP vo veci Neulinger a Shuruk proti Švajčiarsku č. 41615/07 zo 6. júla 2010 ESĽP vo veci X proti Lotyšsku č. 27853/09 z 26. novembra 2013 ESĽP vo veci Monory proti Rumunsku a Maďarsku, č. 71099/01 z 5. 4. 2005 ESĽP vo veci Iosub Caras proti Rumunsku, č. 7198/04 z 27. 7. 2006 ESĽP vo veci G. S. proti Gruzínsku, č. 2361/13 z 21. 7. 2015 II. ÚS 282/2017 NS SR sp. zn. 3 Cdo 176/2015 z 27. 4. 2015 III. ÚS 93/2018</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	
<p>klúčové slová</p>	
<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 196/2018</p>

populárny názov	súdny poplatok
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	07.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	<p>Ak je predmetom žaloby (po jej doplnení) spolu päť samostatných nárokov - návrhov na určenie neplatnosti uznesenia jediného spoločníka v zmysle § 137 písm. d) CSP, súd musí každý jeden takýto návrh posudzovať samostatne a o každom musí taktiež samostatne rozhodnúť. V zmysle vety prvej poznámky č. 6 k Položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou. V situácii, keď je predmetom konania viac nárokov, platí, že každé jedno uznesenie prijaté na valnom zhromaždení zakladá samostatnú poplatkovú povinnosť.</p> <p>Výzva na zaplatenie súdneho poplatku je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním žaloby, pričom následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Účelom výzvy nie je teda uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie.</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka sa návrhom doručeným okresnému súdu domáhala na žalovanej určenia neplatnosti uznesenia jediného spoločníka žalovanej. Okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 99,50 €, ktorý riadne uhradila. Podaním doručeným okresnému súdu sťažovateľka rozšírila svoj žalobný návrh a žiadala, aby okresný súd rozhodol aj o neplatnosti ďalších uznesení jediného spoločníka žalovanej. Okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie doplatku súdneho poplatku vo výške 398 €, a to s poukazom na poznámku č. 6 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Sťažovateľka súdny poplatok nedoplatila.</p> <p>V nadväznosti na uvedené okresný súd uznesením konanie v časti zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka podala okresnému súdu sťažnosť dôvodiac, že doplatenie súdneho poplatku bolo žiadané v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch, ďalej preto, že zo strany okresného súdu nebola poučená podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch, ako aj preto, že jej bol „doručený predpis na doplatenie súdneho poplatku dňa 27. 6. 2017, t. j. v čase účinnosti ZoSP v znení účinnom do 30. 6. 2017, ktorý súdu neumožňoval zastavenie súdneho konania v prípade, ak súdny poplatok bol zaplatený v lehote na podanie odvolania“, pričom z dôvodu procesnej istoty súdny poplatok v uvedenej lehote zaplatila. Okresný súd však napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľky zamietol.</p>
z odôvodnenia	<p>Predmetom sťažnosti je námietka porušenia už citovaných práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením, ktorým okresný súd zastavil konanie v časti rozšírenia žaloby sťažovateľky pre nezaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka v prospech svojho sťažnostného petitu prednáša v zásade dve námietky. Prvá sa týka doplatku súdneho poplatku za rozšírenie žaloby v prípade, ak sa predmetom konania stane viac nárokov. Sťažovateľka nesúhlasí s okresným súdom v tom smere, že každý nárok sa spoplatňuje samostatne, a tvrdí, že okresný súd žiadal doplatok súdneho poplatku v rozpore so zákonom. Poukazujúc na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obo 57/99 z 30. augusta 1999, predostiera názor, že samostatné označenie jednotlivých uznesení v petite žaloby nemá mať za následok vyrubenie súdneho poplatku za každé jedno rozhodnutie zvlášť, ale mal by sa platiť jeden súdny poplatok bez ohľadu na počet uznesení prijatých na valnom zhromaždení. Predmetom druhej námietky je otázka účinkov doručeného poučenia o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku, ktoré podľa sťažovateľkinho názoru predstavuje zákonný predpoklad pre prípadné zastavenie konania. Takéhoto</p>

poučenia sa jej však údajne nedostalo, a preto by sa na jej prípad mala aplikovať právna úprava zákona o súdnych poplatkoch účinná do 30. júna 2017, keď ešte bolo možné zaplatiť súdny poplatok v lehote na podanie odvolania proti rozhodnutiu o zastavení konania.

Pre účely overenia opodstatnenosti námietok vznesených sťažovateľkou sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorý v relevantnej časti odôvodnenia vo vzťahu k jej prvej sťažnostnej námietke uviedol:

„V zmysle vety prvej poznámky č. 6 k Položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou. Predmetom žaloby (po jej doplnení) bolo spolu päť samostatných nárokov - návrhov na určenie neplatnosti uznesenia jediného spoločníka v zmysle § 137 písm. d) CSP. Súd musí každý jeden takýto návrh posudzovať samostatne a o každom musí taktiež samostatne rozhodnúť. Rovnako samostatne ich vo svojom žalobnom petite uviedol samotný žalobca. Preto postupoval súd správne, ak žalobcu vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za každý jeden takto uplatnený nárok.“

Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd v ňom síce stručne, ale napriek tomu dostatočne jasne vysvetlil svoj postoj k spornej otázke vyberania súdneho poplatku v situácii, keď je predmetom konania viac nárokov, t. j. k otázke, či sa za jedno valné zhromaždenie platí jeden súdny poplatok alebo každé jedno uznesenie prijaté na valnom zhromaždení zakladá samostatnú poplatkovú povinnosť.

Zákon o súdnych poplatkoch účinný v čase, keď sťažovateľka rozšírila svoju žalobu o viaceré nároky, už výslovne upravuje poplatkovú povinnosť v prípade, ak ide o predmet konania s viacerými nárokmi, konkrétne v poznámke č. 6 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého „Ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou...“.

Okresný súd však vo veci sťažovateľky postupoval podľa právnej úpravy účinnej v čase rozšírenia jej žaloby, ktorá sa medzičasom zmenila, a pokiaľ vyrubenie doplatku súdneho poplatku odôvodnil poukazom na poznámku č. 6 k položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov, nemožno takýto postup označiť za rozporný so zákonom alebo za postup svojvoľný. K tomu ústavný súd dodáva, že aj aktuálna právna úprava má svoju logiku, keďže každé uznesenie valného zhromaždenia môže byť predmetom samostatného konania. Nie je rozhodujúce, že išlo o jedno valné zhromaždenie, podstatné pre vec je to, že každé uznesenie môže byť posúdené inak (všetky uznesenia prijaté na jednom valnom zhromaždení totiž nemusia naplniť predpoklady neplatnosti). Napokon, i samotná sťažovateľka rozdelila predmet konania na viacero nárokov, keď žalobou najskôr žiadala, aby okresný súd rozhodol len o neplatnosti uznesenia č. 1/2016 jediného spoločníka žalovaného, a až následne, v rozšírení žaloby navrhovala určiť neplatnosť i ostatných uznesení (č. 2/2016, č. 3/2016, č. 4/2016 a č. 5/2016) jediného spoločníka, ktoré v petite rozčlenila na samostatné výroky.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že z namietaného uznesenia okresného súdu nevyplýva taká aplikácia príslušného ustanovenia citovaného právneho predpisu, ktorá by bola nesúladná z jeho jazykovým vyjadrením alebo by bola popretím jeho účelu a zmyslu, a preto vyhodnotil prvú námietku sťažovateľky ako nedôvodnú. Ústavný súd v tomto bode poukazuje aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd (v zásade) nemôže svojím postupom, resp. rozhodnutím porušiť ústavou alebo dohovorom garantované právo, ak koná a rozhoduje v súlade s platným a účinným zákonom (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, III. ÚS 660/2014, II. ÚS 46/2017), t. j. v prípade

sťažovateľky v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch.

S ohľadom na záver o tom, že doplatok súdneho poplatku nebol sťažovateľke vyrubený svojvoľne, ale práve naopak, zostáva zodpovedať druhú otázku nastolenú sťažovateľkou týkajúcu sa zastavenia konania pre jeho nezaplatenie.

Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka rozšírila svoju žalobu podaním doručeným okresnému súdu 8. februára 2017. Okresný súd výzvou z 20. júna 2017 doručenou sťažovateľke 27. júna 2017 ju vyzval na doplatenie súdneho poplatku vo výške 398 € v lehote 10 dní. Zároveň ju vo výzve poučil, že „Ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd konanie zastaví položka (1, písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch)“. Sťažovateľka v uvedenej lehote doplatok súdneho poplatku riadne neuhradila. Okresný súd v situácii po nadobudnutí účinnosti novely zákona o súdnych poplatkoch konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil a sudca okresného súdu sťažnosť sťažovateľky proti tomuto rozhodnutiu napadnutým uznesením zamietol s odôvodnením, podľa ktorého je povinný postupovať v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch v znení účinnom po 1. júli 2017, pričom na skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku, neprihliada (§ 14 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch). Z uvedeného dôvodu nemohol prihliadnuť ani na to, že sťažovateľka po zastavení konania súdny poplatok uhradila (24. augusta 2017). Podľa názoru sťažovateľky je tento postup okresného súdu nesprávny, keďže výzva na zaplatenie súdneho poplatku jej bola doručená ešte v čase účinnosti zákona o súdnych poplatkoch v znení do 30. júna 2017, a preto za ústavne konformný postup považuje aplikovanie právnej úpravy v znení účinnom do 30. júna 2017. Súčasne namieta absenciu poučenia vo výzve okresného súdu pre prípad nezaplatenia súdneho poplatku.

Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že okresný súd dal odpoveď i na druhú časť námietok sťažovateľky. Predovšetkým je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že výzva na zaplatenie súdneho poplatku je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním žaloby (resp. v tomto prípade doručením jej rozšírenia), pričom následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Účelom výzvy nie je teda uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie na jej nesplnenie. Takejto výzvy sa sťažovateľke dostalo a po preskúmaní jej obsahu možno prisvedčiť tvrdeniam okresného súdu, že sťažovateľka v nej bola na zastavenie konania pre prípad nesplnenia poplatkovej povinnosti poučená.

Pokiaľ sťažovateľka odvádzá aplikáciu „starej“ právnej úpravy od dátumu doručenia výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, keď by ešte mala možnosť zaplatiť súdny poplatok v lehote na podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, okresný súd, ale ani ústavný súd túto argumentáciu nepovažoval za relevantnú. Bolo povinnosťou sudcu vo veci sťažovateľky aplikovať platný a účinný právny predpis a sudca takto i postupoval, a preto nemožno prisvedčiť sťažovateľke, ktorá v jeho postupe vidí porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach už opakovane konštatoval, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (II. ÚS 122/05, III. 591/2013). Podľa judikovaného názoru ústavného súdu o ústavne významnej neprimeranosti pri právno-aplikačnej činnosti možno uvažovať len vtedy, ak aplikovaná právna norma dáva konajúcemu orgánu verejnej moci priestor na úvahu pri skúmaní splnenia podmienok hypotézy, dispozície alebo sankcie. Naopak, ak konajúci orgán verejnej moci nemá právnu normou vytvorený žiaden diskrečný priestor a pri zistení splnenia podmienok jej hypotézy je povinný vyvodit' jediný možný právny následok, potom možno hovoriť už len o neproporcionalite právnej úpravy tvoriacej právny základ na konanie orgánu

	<p>verejnej moci, a nie o neproporcionalite aplikácie práva (III. ÚS 575/2012).</p> <p>Okrem toho ustanovenie § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch bolo novelizované zákonom č. 152/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý v tejto časti nadobudol platnosť 9. júna 2017, pričom platnosť nastáva dňom vyhlásenia právneho predpisu v zbierke zákonov (§ 19 ods. 1 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Uverejnenie zákona v Zbierke zákonov Slovenskej republiky znamená, že sa stal súčasťou právneho poriadku. Obdobie medzi platnosťou a účinnosťou sa nazýva legisvakačná lehota a slúži na to, aby sa každý, komu zo zákona vyplývajú určité práva alebo povinnosti, mohol oboznámiť s jeho obsahom. Novelizované znenie § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch nadobudlo účinnosť 1. júla 2017.</p> <p>Sťažovateľka bola v konaní zastúpená advokátom, teda osobou znalou práva. Pokiaľ bola jej právnomu zástupcovi doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku 27. júna 2017, mala sťažovateľka určitý časový priestor na to, aby po nadobudnutí platnosti novelizovaného právneho predpisu (§ 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch) súdny poplatok zaplatila, pričom sa prezumuje, že v priebehu legisvakačnej lehoty sa každý oboznámil s jeho obsahom. Sťažovateľka, resp. jej právny zástupca si teda boli vedomí toho, že pokiaľ bude o zastavení konania rozhodnuté až po 1. júli 2017, nebudú mať možnosť dodatočnej úhrady súdneho poplatku v lehote na podanie odvolania (resp. sťažnosti) proti uzneseniu, ktorým súd konanie zastaví pre nezaplatenie súdneho poplatku.</p> <p>Bolo teda vecou sťažovateľky, aby dbala o splnenie všetkých procesných podmienok na to, aby mohol okresný súd riadne pokračovať v konaní o rozšírenej žalobe. Ústavný súd sa v tomto smere stotožňuje s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 59/2000 zo 16. marca 2000, podľa ktorého platobná nedisciplína účastníka konania je už sama osebe očividne nežiaduca okrem iného preto, lebo všeobecné súdy v ich agende zbytočne zaťažuje a ak účastník konania v tejto nedisciplíne napriek výzve a upozorneniu na procesné dôsledky spojené s nedodržaním výzvy pokračuje, ide o konanie (opomenutie), za ktoré musí niesť procesnú zodpovednosť, najmä ak bola lehota ustanovená všeobecným súdom dostatočná.</p> <p>Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že zastavením konania nemohlo dôjsť ani k porušeniu práva na prístup k súdu, keďže vec nebola prejednaná meritórne, nevytvára prekážku rozhodnutej veci (res iudicata).</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol:</u></p> <p>Sťažnosti sa nevyhovuje.</p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, III. ÚS 660/2014, II. ÚS 46/2017 II. ÚS 122/05, III. 591/2013</p> <p>ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 59/2000</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>zmena právnej úpravy práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu poplatok-súdny</p>

Uznesenie:

spisová značka	III. ÚS 257/2018
populárny názov	správne súdnictvo
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	17.07.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	K dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažnosť sťažovateľov sa týkala rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky, ktorým bola Súkromná stredná škola vyradená zo siete stredných škôl. Minister školstva Slovenskej republiky (ďalej len „minister školstva“) rozhodnutím z roku 2002 rozklad sťažovateľa v 2. rade proti tomuto rozhodnutiu zamietol a napadnuté prvostupňové rozhodnutie o vyradení zo siete potvrdil.</p> <p>Najvyšší súd rozsudkom z 28. augusta 2003 v konaní sp. zn. 6 Sž 132/02 obe administratívne rozhodnutia zrušil a vec vrátil ministerstvu na ďalšie konanie.</p> <p>Následne ministerstvo rozhodnutím opätovne rozhodlo tak, že sťažovateľa v 1. rade vyraduje zo siete. Na základe rozkladu sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľa v 2. rade minister školstva rozhodnutím z roku 2004 napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil a rozklad zamietol.</p> <p>Na základe žaloby sťažovateľov podanej podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok krajský súd v rozsudkom č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010 obe napadnuté administratívne rozhodnutia zrušil a vec vrátil ministerstvu na ďalšie konanie, čo na odvolanie ministerstva potvrdil i najvyšší súd rozsudkom zo 14. februára 2012 v konaní sp. zn. 8 Sžo 1/2011.</p> <p>Ministerstvo rozhodnutím z roku 2013 konanie o návrhu navrhovateľa podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku zastavilo. Dôvodom zastavenia konania bolo neodstránenie nedostatkov a chýbajúcich náležitostí v návrhu navrhovateľa. Minister školstva o rozklade sťažovateľov rozhodol tak, že ho rozhodnutím zo 17. decembra 2013 zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.</p> <p>Obe administratívne rozhodnutia sťažovateľa napadli žalobou podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 36/2014-354 z 5. februára 2015 žalobu sťažovateľov zamietol.</p> <p>Najvyšší súd rozsudkom z 23. augusta 2017 v konaní sp. zn. 2 Sžo 72/2015 prvostupňový rozsudok krajského súdu potvrdil.</p>
z odôvodnenia	<p>Sťažnosťou sťažovateľov je napadnuté rozhodnutie súdu v správnom súdnictve.</p> <p>V posudzovanej veci bolo predmetom správneho konania vyradenie zo siete škôl a zaradenie do siete škôl. Z toho vyplýva, že verejným subjektívnym právom sťažovateľov, ktoré bolo v správnom konaní „v hre“, bolo právo poskytovať výchovu a vzdelávanie v zriadenej škole. O tomto práve bolo rozhodnuté rozhodnutiami ministerstva o vyradení zo siete (č. 506/1998-152 z 12. mája 1998 a č. CD-2004-9016/17704-1:09 z 31. mája 2004) i potvrdzujúcimi rozkladovými rozhodnutiami ministra (č. 506/1998-152 zo 7. októbra 2002 a č.</p>

CD-2004-9016/31618-24sekr. zo 7. októbra 2004) a uvedené verejné subjektívne právo bolo nimi priamo dotknuté.

Preto bolo logické, že keď sa sťažovatelia následne domáhali súdneho prieskumu týchto rozhodnutí, ich žalobami sa krajský súd a najvyšší súd meritórne zaoberali a vecne o nich rozhodli. Takto bola poskytnutá verejnému subjektívnemu právu sťažovateľov právna (súdna) ochrana v medziach zákonov (čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré vykonávajú základné právo sťažovateľov na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a základné právo na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (čl. 46 ods. 2 ústavy).

Po (v poradí) druhom zrušení rozhodnutia o vyradení sťažovateľa v 1. rade zo siete (rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010 spolu potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho súdu zo 14. februára 2012 v konaní sp. zn. 8 Sžo 1/2011) a vrátení veci na ďalšie konanie ministerstvu bolo konanie o vyradení sťažovateľa v 1. rade zo siete zastavené (rozhodnutie ministerstva č. 2013-2226/46801:7916 z 1. októbra spolu s rozhodnutím ministra školstva č. 2013-21968/61958:1-sekr. zo 17. decembra 2013).

Úlohou ústavného súdu je prieskum rozhodnutia najvyššieho súdu o žalobe sťažovateľov podanej práve proti týmto administratívnym rozhodnutiam procesného charakteru, ktorými bolo konanie o vyradení sťažovateľa v 1. rade ukončené.

Administratívne konanie o vyradení sťažovateľa v 1. rade zo siete nezačalo na základe procesnej iniciatívy sťažovateľov uplatňujúcich si verejné subjektívne právo a žiadajúcich tak zmenu existujúceho právneho stavu. Zároveň toto konanie bolo ukončené zastavením, teda bez rozhodnutia vo veci samej. Popísané dve charakteristiky majú za následok, že kvalita realizácie verejného subjektívneho práva sťažovateľov sa žalobou napadnutými rozhodnutiami nemohla nijako zmeniť. Pritom ide práve o to verejné subjektívne právo, kvôli ktorému ústava sťažovateľom garantuje základné právo na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) i právo na súdny prieskum zákonnosti administratívnych rozhodnutí (čl. 46 od. 2 ústavy).

Ak za týchto okolností sťažovatelia svojou správnu žalobou navrhovali, aby krajský súd zrušil administratívne rozhodnutia o zastavení konania, domáhali sa ochrany svojho verejného subjektívneho práva, ktoré však nezaznamenalo žiadnu zmenu v porovnaní s právnym stavom pred začatím správneho konania, v ktorom navyše ani žiadnu zmenu nepožadovali. Preto zamietnutie žaloby sťažovateľov krajským súdom a potvrdenie zamietnutia žaloby najvyšším súdom nesignalizujú ústavno-právne napätie, ktoré by si vyžadovalo prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ďalšou námietkou prednesenou sťažovateľmi v sťažnosti bolo tvrdené nerešpektovanie právneho názoru správnych súdov ministerstvom, ktoré v následnom súdnom prieskume najvyšší súd napadnutým rozsudkom neodstránil.

K tejto námietke ústavný súd uvádza, že zrušenie administratívnych rozhodnutí o vyradení sťažovateľa v 1. rade zo siete krajským súdom (rozsudok č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom najvyššieho súdu zo 14. februára 2012 v konaní sp. zn. 8 Sžo 1/2011) bolo okrem porušenia procesných práv sťažovateľov ťažiskovo založené na závere, podľa ktorého sa rozhodnutie ministerstva a rozhodnutie ministra školstva neopierali o dostatočne zistený skutkový stav veci, pretože „*pred podaním návrhu na vyradenie a súčasné zaradenie školy žiaden oprávnený kontrolný orgán – školský inšpektor nevykonal v škole kontrolu výchovno-vzdelávacej činnosti, personálneho ani materiálneho vybavenia. Napriek tomu podal dňa 5.2.1998 KÚ v Bratislave návrh na vyradenie a súčasné zaradenie školy, v ktorom nie je zmienka o nedostatkoch vo výchovno-vzdelávacej činnosti, v personálnom alebo materiálnom vybavení...*“ (strany 7 a 8 rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010).

Vychádzajúc z citovaného právneho názoru, ministerstvo postupovalo podľa § 19 ods. 3 Správneho poriadku a po zistení, že požadované podklady navrhovateľom predložené neboli, správne konanie podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho konania zastavilo. Preto, ak krajský súd v rozsudku č. k. 1 S 36/2014-354 z 5. februára 2015 konštatoval, že „*v konaní neboli odstránené nedostatky vytýkané v rozsudkoch Krajského súdu..., ako aj v rozsudku Najvyššieho súdu... a návrh... nespĺňal náležitosti, ktoré právny poriadok vyžaduje pre takýto návrh,*

žalovaný správny orgán postupoval vo veci v súlade so zákonom, keď po neodstránení nedostatkov konanie s poukazom na ustanovenie § 30 ods. 1 písm. d) zastavil.“, a najvyšší súd tento záver napadnutým rozsudkom potvrdil, nemožno ich postoj vyhodnotiť ako svojvoľný a zjavne neodôvodnený v miere, ktorá by mohla zakladať porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pozornosti ústavného súdu neušiel ani právny názor krajského súdu vyjadrený v skoršom rozsudku, podľa ktorého „žalovaný bol povinný vrátiť navrhovateľovi... návrh, ktorý je nevykonateľný a nebol oprávnený o nevykonateľnom návrhu začať konanie a ani po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku nemôže konať na základe nelegitímneho návrhu, a preto bol povinný konanie zastaviť a návrh vrátiť. Súd síce poukazuje, že návrh bol vrátený ešte v roku 1998 s tým, že v ďalšom návrhu na vyradenie školy zo siete, je potrebné predložiť podrobnejšie poklady, avšak žiaden ďalší návrh na vyradenie a súčasné zaradenie školy z KÚ... nebol následne podaný. Preto je súd názoru, že bez návrhu nebol žalovaný legitimovaný konať a rozhodnúť vo veci vyradenia a súčasného zaradenia školy.“

Citovaný právny názor je podľa ústavného súdu skutočne interpretovateľný aj tak, že po vrátení veci nezaväzoval ministerstvo k výzve navrhovateľovi na doplnenie podkladov a na zastavenie správneho konania v prípade ich nedoplnenia. Zároveň sa právnym názorom krajského súdu otvárajú ďalšie otázky. Napríklad, či predmetné správne konanie je oficiálne alebo návrhové („nebol oprávnený... začať konanie“), či v ňom bolo ministerstvo povinné uprednostniť Správny poriadok, alebo malo postupovať podľa vyhlášky, či nepredloženie ďalšieho návrhu navrhovateľom znamenalo, že žiadne konanie vlastne ani nezačalo. Podľa názoru ústavného súdu sú však tieto otázky v okolnostiach posudzovanej veci mimo sféry ústavnej relevancie a ide v nich skôr o procesnú čistotu postupu správneho orgánu (ministerstva) a jeho formálny súlad so zákonom a vyhláškou. Z ústavno-právneho hľadiska je rozhodujúce, že po kasačnom rozhodnutí krajského súdu (č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010) bolo problematické správne konanie zastavené, v dôsledku čoho nedošlo k žiadnej zmene v subjektívno-právnej pozícii sťažovateľov (bod 39). Zamietnutie žaloby podanej proti zastaveniu konania preto nesignalizuje porušenie označených práv sťažovateľov na podklade nerešpektovania záväzného právneho názoru, ktorý správne súdy vyslovili v prechádzajúcom súdnom prieskume, ministerstvom.

V sťažnosti sťažovatelia kritizujú aj nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého potvrdzujúceho rozsudku najvyššieho súdu.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má podať jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Najvyšší súd bol v napadnutom rozsudku povinný reagovať na dôvody prednesené sťažovateľmi v ich odvolaní proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 36/2014-354 z 5. februára 2015. Z predmetného odvolania ústavný súd zistil, že v prevažnej miere bolo koncipované ako sumár čiastkových výhrad prednášaných sťažovateľmi v priebehu celého konania od roku 1998, pričom po každej takejto čiastkovej výhrade sťažovatelia v odvolaní uviedli, že sa prvostupňový súd touto ich námietkou nezaoberal, nezaujal k nej stanovisko, ani sa k nej nevyjadril, prípadne že ju ignoroval.

Krajský súd v prvostupňovom rozsudku vysvetlil podstatu súladu postupu ministerstva s právnymi názormi vyjadrenými v skorších kasačných súdnych rozhodnutiach a na konci odôvodnenia uviedol, že „k námietkam žalobcov uvedených v žalobe súd uvádza, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť preskúmaného rozhodnutia...“. Najvyšší súd na to v napadnutom

rozsudku nadväzne dôvodil, že „úlohou prvostupňového orgánu v konaní o vyradenie... bolo preskúmať meritórne skutočnosti odôvodňujúce vyradenie zo siete škôl“, a z tohto uhla pohľadu potom hodnotil preskúmané správne konanie i jeho právne významný výsledok. Obdobne ako krajský súd v závere uviedol, že „obsah podaného odvolania žalobcov vo veľkej miere korešponduje so žalobou a žalobcovia neuviedli žiadne vecné námietky týkajúce sa rozhodnutia krajského súdu“.

Ide o všeobecné a pomerne povrchné odôvodnenia, z ústavno-právneho hľadiska však ešte akceptovateľné. Dôvodom tohto záveru ústavného súdu je už zdôraznená skutočnosť identity žalobných dôvodov s obsahom množstva podaní sťažovateľov adresovaných orgánom verejnej moci, ktoré im od roku 1998 poskytovali v danej kauze právnu ochranu, pričom k týmto dôvodom zaujímali (predovšetkým súdy v skorších rozhodnutiach) meritórne stanoviská. Hodno tu tiež doplniť, že niektoré námietky sa vymykajú z mantinelov právomoci správneho súdnictva, čo výrazne oslabuje povinnosť správneho súdu explicitne k nim v odôvodnení svojho rozhodnutia zaujímať meritórne alebo hoci aj skratkovité a formálne stanoviská.

V súhrne preto ústavný súd pri námietke atakujúcej odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru o aplikovateľnosti vlastného stabilne judikovaného názoru, podľa ktorého k dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietaný problém spočívajúci v pasivite ministerstva pri zavedení sťažovateľa v 1. rade späť do registra tvoriaceho sieť, ústavný súd nespochybňuje, že sa nečinnosť ministerstva dotýka subjektívnych práv sťažovateľov, správna žaloba však nie je zákonodarcom určeným (čl. 51 ods. 1 ústavy) prostriedkom na prieskum takejto zásahu verejnej správy do subjektívnych práv fyzických osôb a právnických osôb, ktorý má povahu nečinnosti. Na to slúžila žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (v súčasnosti prvá hlava štvrtej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov).

Napokon ústavný súd neopomenul ani praktický aspekt celého konštruktu prostriedkov právnej ochrany, ktoré sťažovatelia v ich kauze od roku 1998 využívali. Ten je v skrátenej forme vyjadrený v závere krajského súdu (v rozsudku č. k. 1 S 24/2005-388 zo 14. októbra 2010), podľa ktorého „zaraďovaná škola p. Baču, pre ktorú nemal priestory ani žiadne materiálno-technické vybavenie, toto mohla mať iba na úkor vyradenia a zrušenia školy – žalobu 1. a následným privlastnením si jeho materiálno-technického vybavenia a neoprávneným užívaním jej priestorov“. Obdobne v žalobe proti zastavujúcim správnym rozhodnutiam sťažovatelia uviedli, že „na úkor“ sťažovateľa v 1. rade „bola za podmienok, ktoré sú v rozpore so zákonom zaraďená do siete škôl nová súkromná škola. Nová súkromná škola bola (na úkor žalobcov) do siete škôl zaraďená – s obchodným menom školy – žalobcu 1., so sídlom (v sídle ktoré mala prenajaté škola – žalobca 1.), s odborom činnosti a s materiálno-technickým vybavením žalobcu 1. (súkromným majetkom žalobcov) a s klamlivým dátumom začatia činnosti...“.

K týmto postojom ústavný súd súhlasne uvádza, že rozhodnutia ministerstva a ministra školstva zrušené súdmi pre nezákonnosť nepochybne mohli viesť k citovaným negatívnym dôsledkom. Ich náprava v správnom súdnictve je však možná len v rovine prostriedkov legálne rámcujúcich právomoc správnych súdov. Ak teda došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľov, majú k dispozícii systém civilných žalôb (reivindikačných, určovacích), ak vznikla sťažovateľom ako priamy dôsledok nezákonných administratívnych rozhodnutí škoda, môžu využiť koncept zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci, a ak došlo k zásahu do práv nehmotného charakteru, majú právo požadovať použitie satisfakčných, reštitučných a reparačných prostriedkov ochrany pred neoprávneným zásahom do dobrej povesti alebo pred neoprávneným použitím názvu podľa zákona č.

	<p>40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. V príklado popísaných situáciách správne súdnictvo nepredstavuje zákonodarcom určený prostriedok na ochranu hmotných práv sťažovateľov, preto i námietky tohto charakteru v sťažnosti smerujúcej proti rozhodnutiam súdov v správnom súdnictve sú márne.</p> <p>Ústavný súd tak po preskúmaní sťažnosti i jej príloh dospel k záveru, že námietky sťažovateľov voči odvolaciemu rozsudku najvyššieho súdu nie sú dôvodné. Skutkové ani právne závery najvyššieho súdu nemožno vyhodnotiť ako tak excesívne a postrádajúce základ v pravidlách formálnej logiky, že by do nich mohol ústavný súd ako súdny orgán ústavne oddelený od sústavy všeobecných súdov vstúpiť a korigovať ich.</p> <p>Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.</p> <p>Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia o základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a ani ich práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol ich sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.</p> <p>Ústavný súd preto rozhodol:</p> <p>Sťažnosť Súkromnej strednej umeleckej školy, Nadácie strednej školy výtvarných umení – súkromná v likvidácii, a akad. soch. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	rozhodnutie-správne rozhodnutie správne konanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu škola-stredná správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov

spisová značka	III. ÚS 307/2018
populárny názov	upovedomenie o vyrubení súdneho poplatku
sudca spravodajca	Mojmír Mamojka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	07.08.2018
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 13 ods. 4

<p>analytická právna veta</p>	<p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Upovedomením o vyrubení súdneho poplatku nie je poplatníkovi ukladaná povinnosť zaplatiť súdny poplatok. V prípade upovedomenia o vyrubení súdneho poplatku ide totiž o administratívny úkon súdu, ktorým sa poplatník vyzýva na splnenie si povinnosti, ktorá vyplýva priamo zo zákona a vzniká okamihom podania návrhu na súde [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch]. Účelom upovedomenia o vyrubení súdneho poplatku teda nie je uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie poplatníka na následky jej nesplnenia.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka uzavrela s obchodnou spoločnosťou (ďalej len „postupca“) zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej boli na sťažovateľku postúpené pohľadávky z dodania zdravotníckeho materiálu dlžníkovi, za ktorý dlžník nezaplatil. Sťažovateľka preto podala okresnému súdu návrhy na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní. V konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 11 Up 474/2017 si uplatnila istinu vo výške 164 078,81 € s prísl. a v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Up 540/2017 si uplatnila istinu vo výške 165 522,50 € s prísl. V označených konaniach navrhovala jej oslobodenie od platenia súdneho poplatku, čo odôvodňovala poukazom na § 4 ods. 1 písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa ktorého je od poplatku oslobodené súdne konanie vo veciach zdravotného poistenia, ... a poskytovania zdravotnej starostlivosti.</p> <p>Okresný súd upovedomeniami sťažovateľku informoval o vyrubení súdneho poplatku za podanie návrhov vo výške 4 992 € a 4 965,50 €. V upovedomeniach poukázal na právnu úpravu vzťahujúcu sa na poplatkovú povinnosť v upomínacom konaní (§ 11c ods. 1 až 4 zákona o súdnych poplatkoch). Nadväzne na to okresný súd konštatoval, že automatizovaný systém na generovanie súdnych poplatkov sťažovateľke súdny poplatok nevygeneroval, pretože sťažovateľka nesprávne vo svojich návrhoch označila, že konanie je vecne oslobodené od súdneho poplatku. Preto jej okresný súd súdne poplatky vyrubil a upovedomil ju, že ak do 15 dní odo dňa doručenia platobného predpisu súdny poplatok nezaplatí, okresný súd nebude na návrh na vydanie platobného rozkazu prihliadať (§ 11c ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch). Sťažovateľka tvrdí, že podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch je od súdneho poplatku oslobodené aj takéto súdne konanie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľka pred ústavným súdom namieta, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, konkrétne upovedomeniami o vyrubení súdneho poplatku, došlo k porušeniu jej v petite sťažnosti označených práv, a to z dôvodu, že podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona o súdnych poplatkoch je takéto súdne konanie od súdneho poplatku oslobodené.</p> <p>Bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal obsahom predmetných upovedomení o vyrubení súdneho poplatku alebo podrobnou sťažnostnou argumentáciou sťažovateľky, konštatuje, že upovedomením o vyrubení súdneho poplatku nie je poplatníkovi (v tomto prípade sťažovateľke) ukladaná povinnosť zaplatiť súdny poplatok. V prípade upovedomenia o vyrubení súdneho poplatku ide totiž o administratívny úkon súdu, ktorým sa poplatník vyzýva na splnenie si povinnosti, ktorá vyplýva priamo zo zákona a vzniká okamihom podania návrhu na súde [§ 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch]. Účelom upovedomenia o vyrubení súdneho poplatku teda nie je uloženie samotnej povinnosti zaplatiť súdny poplatok, ale upozornenie poplatníka na následky jej nesplnenia. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok vznikla sťažovateľke už podaním návrhov, a to napriek tomu, že ona sama v nich označila, že konanie je oslobodené od súdneho poplatku.</p> <p>Na základe uvedeného je teda už na prvý pohľad zrejmé, že upovedomenie o vyrubení súdneho poplatku nepredstavuje rozhodnutie alebo iné opatrenie, ktorým by súd ukladal poplatkovú povinnosť, a preto ňou nemožno zasiahnuť do sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru.</p> <p>Ústavný súd preto dospel k záveru, že v tomto prípade neexistuje žiadna vzájomná príčinná súvislosť medzi postupom okresného súdu v napadnutých</p>

	<p>konaniach a namietaným porušením práv sťažovateľky. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené. Keďže sťažnosti sťažovateľky boli pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuté, ústavný súd sa jej ďalšími požiadavkami nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo. Ústavný súd preto uznesením rozhodol, že:</p> <p>Sťažnosti sťažovateľky odmieta ako zjavne neopodstatnené.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov
klúčové slová	poplatok-oslobodenie konanie-upomínacie poplatok-súdny

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.